

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Gennem frikommuneprojektet får de medvirkende 22 kommuner og 5 amtskommuner mulighed for forsøgsvis at afprøve alternative opgaveløsningsmodeller og styreformere. Kommunerne udformer selv det nærmere indhold af forsøgene.

Det er hensigten på baggrund af forsøgene at vurdere, hvordan kommunestyret kan tilpasses de lokale forhold, og hvorledes ressourcerne udnyttes bedre i kommunerne. Frikommuneprojektet skal således ses som et middel til udvikling og styrkelse af det kommunale selvstyre.

Den gældende frikommunelov (lov nr. 309 af 4. juni 1986) blev vedtaget af folketinget den 30. maj 1986, jf. Folketingets Forhandlinger 1985-86, spalte 3534, spalte 11724 og spalte 12488, tillæg A, spalte 2249, tillæg B, spalte 1891 og spalte 2231 og tillæg C, spalte 1007. Frikommuneloven er ændret ved lov nr. 266 af 13. maj 1987, jf. Folketingets Forhandlinger, 1986-87, spalte 2751, spalte 11190 og spalte 11488, og bekendtgjort ved lovekendtgørelse nr. 337 af 21. maj 1987.

Lovforslaget indeholder hjemler til frikommuneforsøg på nye områder, regler om forlængelse af de forsøg, der udløber ved udgangen af 1989, og overgangsregler vedrørende frikommuner, som ønsker at udtræde af frikommuneprojektet.

2. Siden den første frikommunelovs vedtagelse har frikommunerne og ministerierne færdigbehandlet så mange forsøgsforslag, at der nu er over 160 godkendte frikommuneforsøg.

Nogle frikommuner har fremsat ønske om at gennemføre forsøg, som frikommuneloven ikke giver mulighed for. Med lovforslaget skabes retsgrundlaget for disse forsøg. Vedtages lovforslaget, vil de nye forsøgshjemler imidlertid - i overensstemmelse med frikommunelovens almindelige principper - kunne udnyttes af alle frikommuner og ikke kun af dem, hvis forslag har givet anledning til de nye bestemmelser.

3. Ved lov nr. 266 af 13. maj 1987 om ændring af lov om frikommuner blev forsøgsperioden forlænget med 4 år indtil udgangen af 1993. De for-

søg, der er godkendt i henhold til den tidligere gældende frikommunelov, udløber imidlertid ved udgangen af 1989.

Frikommunerne har over for Indenrigsministeriet fremsat ønske om, at der skabes en smidig adgang til forlængelse af igangværende forsøg i de tilfælde, hvor kommunerne finder en sådan forlængelse formålstjenlig. Lovforslaget indeholder bestemmelser, der muliggør en sådan forlængelse.

4. Indenrigsministeriet finder, at der er behov for overgangsregler, hvis en kommune ønsker at opsigte sin frikommunestatus før 1993.

Det vil imidlertid ikke være hensigtsmæssigt, at igangværende forsøg automatisk bortfalder, når en frikommune ønsker at udtræde af projektet. Forsøg ville således blive afbrudt, inden at det er muligt fuldt ud at kunne vurdere deres funktion og resultater.

For at kunne opnå det fulde udbytte af igangværende forsøg, foreslås det, at kommuner, der udtræder af frikommuneprojektet, får mulighed for at videreføre igangværende projekter i en nærmere fastsat periode.

5. Om forslagens økonomiske konsekvenser gælder fortsat, at frikommuneforsøg skal være udgiftsneutrale i forholdet mellem staten og kommunerne. Besparelser, som kommunerne opnår ved en mere rationel opgaveløsning, vil således kunne anvendes efter kommunalbestyrelsens beslutning.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Bestemmelsen giver indenrigsministeren mulighed for at bestemme, at enkelte frikommuneforsøg kan fortsættes, uanset at en kommune udtræder af frikommuneprojektet. Opretholdelse af forsøg kræver samtykke fra den minister, hvis område forsøget vedrører.

Til nr. 2

Med henblik på, at der kan opstå behov for at afbryde forsøg inden udløbet af forsøgsperioden,